

İki Dil İki Kültür Arasında Bir Göç Çocuğu: “Le Gone De Chaaba”

Nurten Sarıca, Mustafa Sarıca
Pamukkale Üniversitesi/Türkiye

nsarica@pau.edu.tr
msarica@adu.edu.tr

Öz

Fransa doğumlu Arap asıllı yazarların eserlerinden oluşan ve “Beur Edebiyatı” olarak nitelendirilen edebiyat türünün temsilcilerinden biri olan Arap asıllı Fransız yazar, araştırmacı ve diplomat Azouz Begag 1986 yılında yirmi dokuz yaşındayken ağırlıklı olarak öz yaşam öyküsüne dayanan romanı *Le Gone du Chaâba*’yı (Chaâba’lı Ufaklık) yayımlar. Romanda Cezayir’den Fransa’ya göç eden ve Lyon yakınlarında kurulan bir gecekondu mahallesinde yaşayan küçük bir çocuğun ana dili ve yabancı dil arasındaki bocalamaları, yeni kültüre ayak uydurma çabaları ve kimlik arayışı konu edilmektedir. Günümüzün en büyük sorunlarından bir olan göç, nedeni ne olursa olsun beraberinde başka büyük sorunları ve sıkıntıları da getirmiştir. Özellikle çocuklar bundan olumsuz etkilenen kitlenin başında gelmektedir. Roman kahramanı ve aynı zamanda öykünün anlatıcısı olan çocuk, yazarın kendisidir. Derme çatma bir barakada yaşayıp Fransız okulunda Fransızca öğrenmek ve diğer dersleri başarmak zorundadır. Ayrıca ailesine yardım amacıyla pazarda para kazanmaya da çalışması gerekmektedir. Okul ve gecekondu mahallesi onun için iki farklı dünyayı temsil eder. Birinde kendi kültürünü yaşadığı ve dilini kullandığı bir ortam vardır. Diğerinde ise uymak zorunda olduğu kuralların olduğu, hiç bilmediği bir dilin konuşulduğu yabancı bir dünyadadır. Okulda Arapça ve Fransızca arasında sürekli bir ikilem içerisinde kalır ve dilbilimsel açıdan aradil olarak nitelendirilebilecek bir dil kullanır. Fransız öğrenciler tarafından dışlanır. Kendisi gibi göçmen çocuklarla arkadaşlığı da bu dışlanmanın bir nedenidir. Ancak çok çalışarak derslerinde başarılı olması ve Fransızca’yı az da olsa orta düzeyde konuşuyor olması onu kendi benliğini kaybettiği suçlamasıyla karşı karşıya getirir. Kendi soyundan olan arkadaşları onu Fransızlaşmış görürken, Fransız çocuklar hala onu dışlamaya devam etmektedirler. Yeni kültüre uyum sağlamasına yardımcı olan öğretmenleri kadar, onu hiçbir şekilde kabul etmeyen, orada bulunmasını/bulunmalarını içine sindiremeyenler ve her fırsatta yabancılığını yüzüne vuranlarla da karşı karşıyadır kahramanımız Azouz. Buna karşın kendisini ve var oluş çabasını kanıtlamayı başaran bir göçmen çocuğun çarpıcı hikayesidir anlatılan. İki dil, iki farklı kimlik, gecekondu mahallesinden kenar mahalleye taşan yer yer büyükşehirde süren yaşam ve sürekli bir kendini kabul ettirme çabası tüm roman boyunca etkili bir anlatımla okura sunulmaktadır. Bu çalışmada Louise Nehoua’nın dil aktarım kuramı ışığında dil öğreniminde karşılaşılan güçlükler ele alınarak roman kahramanlarının kullandığı Arapça-Fransızca aradili ve özellikleri incelenecektir. Çocuğun yabancı kültür içerisinde yer edinme ve kimlik arayışı çabalarına göstergebilimsel açıdan yaklaşılabilecektir.

Anahtar Sözcükler: *Beur Edebiyatı, Aradil, Dil Aktarımları, Göstergebilimsel Çözümleme, Azouz Bega*